

รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

**The Professional Learning Community Model to Develop Learning
Management Competencies in the 21st Century**

จารุชา สมศรี

โรงเรียนคลองห้า

Jarucha Somsri

Khlong Ha School

E-mail: jaruchapompom@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนคลองห้า (พฤษภาคม ๒๕๖๕) 2) เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครู โรงเรียนคลองห้า (พฤษภาคม ๒๕๖๕) จำนวน 22 คน ผู้เชี่ยวชาญในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบรูปแบบจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน
2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 4 องค์ประกอบได้แก่ หลักการแนวคิดในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คุณลักษณะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและ แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

3. ผลที่เกิดจากรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าครู นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.20

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21; การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

Abstracts

The purpose of this research was to study

1) The current state teachers' competency in learning management of teachers in Klongha School. 2) Develop a model of Professional learning community to develop learning management competencies in the 21st century. 3) Study the effects of using a model of Professional learning community to develop learning management competencies in the 21st century. 4) And evaluate a model of Professional learning community to develop learning management competencies in the 21st century. by using Mixed Methods Research, both quantitative and qualitative research methods. The data collecting was given by 22 teacher in Klongha School, 5 professionals for structured interview, the data was informed by the 9 professionals by evaluating assessment. The tools used for collecting data are semi-structured interview from and suitability assessment from. The statistic use in the research were mean and standard deviation

The research found that

1. The existing condition of teacher learning management competencies in the 21st century was moderate level, when considering in each aspect found that all aspects were moderate level

2. The Professional learning community Model to develop learning management competencies in the 21st century. has 4 components: Conceptual Principles of Professional Learning Community Building Objectives of Professional Learning Community Building Model Characteristics of building a community of professional learning and Approaches to implementing the model

3. The results of the professional learning community model to improve learning management competencies in the 21st century found that teachers, students and parents was at the high level. The overall 21st century skills development outcome of grades 1-6 students averaged 88.20%.

4. The results of the assessment of the professional learning community Model to develop learning management competencies in the 21st century. as a whole were the high level.

Keywords: Teachers' competency in Learning Management; Professional Learning Community

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้มีข้อมูลข่าวสารจำนวนมากที่สามารถเข้าถึงได้โดยง่าย สถานศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาให้แก่ประชากรวัยเรียน ในระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนให้ดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตามกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ เพื่อการดำรงชีวิตและความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ได้แก่ การรอบรู้เนื้อหาวิชาพื้นฐาน สมรรถนะพื้นฐาน ทักษะการเรียนรู้ ทักษะด้านนวัตกรรม ที่เน้นย้ำการคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์วิจารณ์ การสื่อสารและการร่วมมือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะชีวิตและทักษะทางอาชีพ ซึ่งหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของทักษะดังกล่าว และนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานและจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 54) “ครู” จึงเป็นบุคลากรสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะเป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครูซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในระบบการศึกษา ครูเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษา เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้เรียนมากที่สุด หน้าที่ครูที่สำคัญคือการจัดกระบวนการเรียนรู้ อบรม สั่งสอนผู้เรียนให้เกิด ความเจริญงอกงาม ให้เป็นผู้มีความรู้ มีทักษะความสามารถในการเผชิญสถานการณ์ต่างๆ ครูจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ได้อย่างมีความสุข คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้าน การเรียนรู้ของผู้เรียนเพราะมีข้อค้นพบจากงานวิจัยหลายฉบับของกลุ่มประเทศองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD : Organization for Economic and Co-operation Development) ที่พบว่านักเรียนที่มีโอกาสได้เรียนกับครูที่สอนเก่งจะมีพัฒนาการที่ก้าวหน้า มากกว่านักเรียนที่เรียนกับครูที่สอนไม่เก่งถึง 3 เท่า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2555 : 75) ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตอบสนองการเปลี่ยนแปลงและความคาดหวังของสังคมเพราะการพัฒนาครูเป็นกระบวนการหรือเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงความรู้ทักษะและทัศนคติของบุคลากรในองค์กร ไปในทางที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเกิดประสิทธิภาพและสนับสนุนให้สถานศึกษามีคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ โดยกระบวนการพัฒนาครูที่ดีต้องออกแบบให้มีวิธีการพัฒนาอย่าง หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของครู เพื่อให้ครูสามารถนำสมรรถนะที่ได้รับจากการพัฒนาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษานั้นอย่างเต็ม ศักยภาพ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562 : 276) การพัฒนาครูให้มีสมรรถนะ มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะ

ที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ จึงมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง ครูผู้สอนต้องปรับตัวและพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556 : 11) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการดำรงชีวิตที่ดีของครูในยุคศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้ โดยการรวมตัวกันของครู เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานที่ของครูแต่ละคน การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจึง เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ครูและนักการศึกษาทำงานร่วมกันในวงจรของการทำงานร่วมกันตั้งคำถาม การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้นของนักเรียน โดยมีความเชื่อว่า หัวใจของการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น อยู่ที่การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในการทำงานของครูและนักการศึกษา ที่เน้นการเรียนรู้ วัฒนธรรมความร่วมมือ มุ่งพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเน้นที่ผลการเรียนรู้ของศิษย์ (สิทธิพล อาจอินทร์, 2560 : 74-75) เช่นเดียวกับสิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา (2560 : 95) กล่าวว่าลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PLC ช่วยขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และปฏิรูปวัฒนธรรมการทำงานของครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง จาก “วัฒนธรรมการทำงานแบบ โดดเดี่ยว” มาเป็น “วัฒนธรรมการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังกันเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” โดยทุกคนยอมรับและเคารพในคุณค่า ความสำคัญที่แตกต่างของกันและกัน และเห็นคุณค่าความสำคัญของการร่วมมือรวมพลังในการเรียนรู้ เพื่อร่วมเข้าใจ แก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์

จากความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบ รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานตลอดจนสามารถจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันของสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยราษฎร์บำรุง)
2. เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบ R & D (Research and Development) ในรูปแบบผสมผสาน (Mixed Method) คือ งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย วิจัยเอกสาร ประชุมเชิงวิชาการ วิจัยเชิงสำรวจ วิธีสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และมีการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย ครูโรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยราษฎร์บำรุง) จำนวน 22 คน ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายรูปแบบ โดยเรียงลำดับการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

2.1 การเก็บข้อมูลเบื้องต้น ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบมีโครงสร้าง แล้วทำการจัดบันทึกลงในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู

2.2 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) จากแบบสอบถาม (Online Questionnaires) แบบประเมิน เพื่อทำการประเมินผลความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) ในส่วนที่มีการเก็บข้อมูลด้วยการสำรวจการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการประมวลผลข้อมูลที่เก็บมาได้แล้วรายงานผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้จากการจัดหมวดหมู่ข้อมูล (Data Classification) และทำการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลที่ได้ (Content Analysis)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) ในส่วนที่มีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะครูและสรุปประเด็น/หัวข้อของ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู และนำข้อมูลไปสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 ของครู โรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยราษฎร์บำรุง) และประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครู

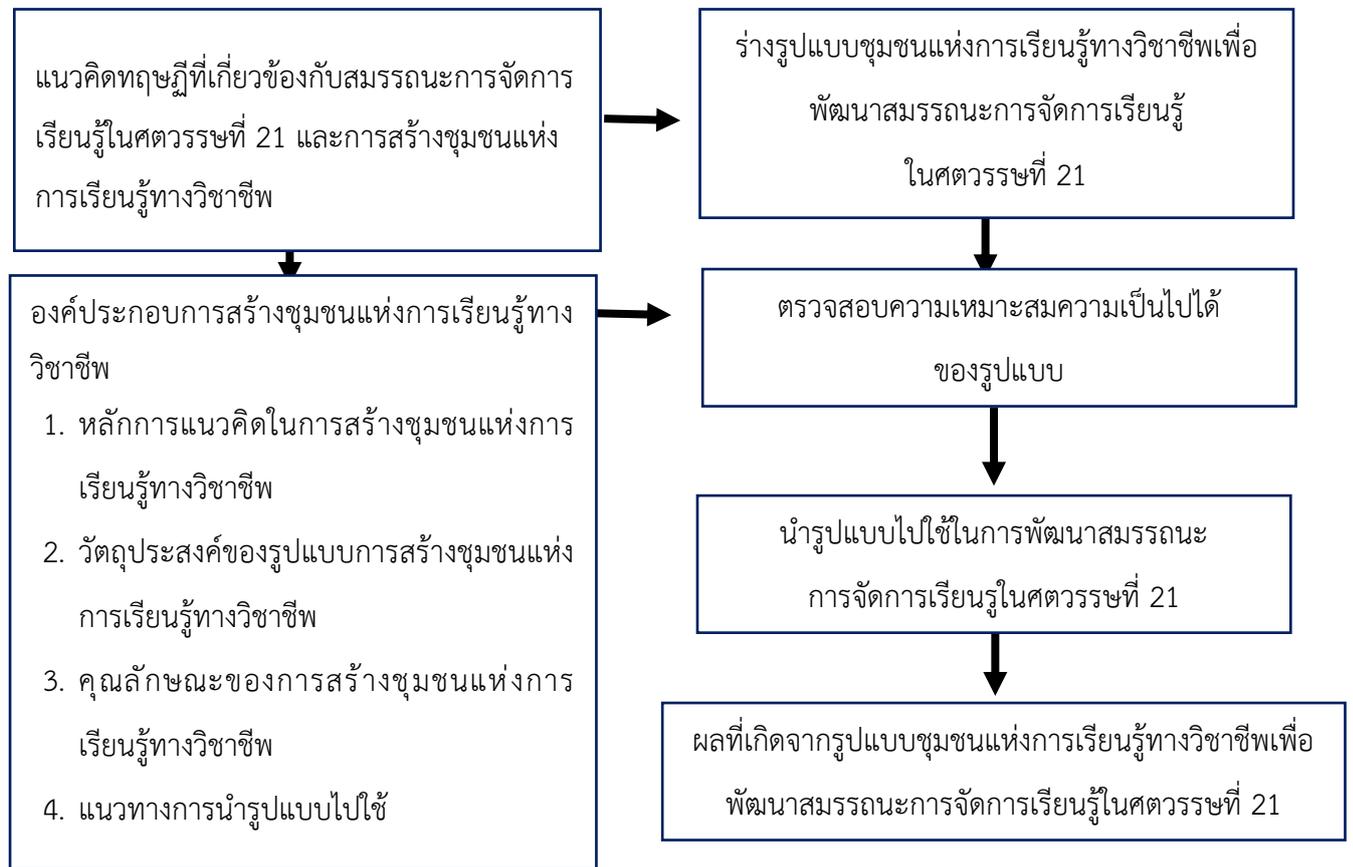
2. ศึกษาแนวทางการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีของสถานศึกษา สัมภาษณ์ถึงโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน นำผล จากการศึกษามากำหนดประเด็นในการสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5. ตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ในแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน

6. นำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยศึกษา แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ของ ผดุงชัย ภูพัฒน์, 2560 : 54, พิมพันธ์ เดชะคุปต์, 2560 : 54 และศึกษาแนวคิดการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของวิจารณ์ พานิช (2557 : 32) วรลักษณ์ ชูกำเนิด, 2557 : 95) สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา, 2560 : 95) ปรมัตถ์ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561 : 26) เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย โดยสรุปได้ดังแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

ผลการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถสรุปประเด็นสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถสรุปประเด็นสำคัญเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครู ซึ่งได้เลือกตัวบ่งชี้สมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ โดยมีความสอดคล้องและมีความถี่สูงสุด 5 ลำดับ ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) การวัดประเมินผล 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้นำรายการสมรรถนะ พฤติกรรม/ตัวบ่งชี้ ไปสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปสอบถามสมรรถนะตามความเป็นจริงของครูโรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยราษฎร์บำรุง) เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ประชากรคือ คือทุกคน จำนวน 22 คน ผลการศึกษาศมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนคลองห้า(พฤษชัยราษฎร์บำรุง) ในภาพรวม 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.14, S.D=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.22, S.D=0.49$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.17, S.D=0.50$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}=3.14, S.D=0.49$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.02, S.D=0.57$)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด วัตถุประสงค์และสังเคราะห์ คุณลักษณะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยสรุปเอกสารหลักการ แนวคิด วัตถุประสงค์และสังเคราะห์คุณลักษณะหลักและคุณลักษณะย่อยของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ถอดบทเรียนศึกษาแนวปฏิบัติของโรงเรียนต่างๆ และสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางการนำไปใช้ในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และดำเนินการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งเป็นนักวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนำข้อมูลมา ถอดบทเรียนการปฏิบัติและสังเคราะห์เอกสารของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพและเลือกองค์ประกอบต่างๆ ขึ้นมาเป็นโครงสร้างฉบับร่างของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยภูมิราชภัฏบำรุง) ดังภาพ

องค์ประกอบที่ 1	หลักการแนวคิดในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
องค์ประกอบที่ 2	วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
องค์ประกอบที่ 3	คุณลักษณะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
องค์ประกอบที่ 4	แนวทางการนำรูปแบบไปใช้

ภาพประกอบที่ 2 แสดงร่างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยภูมิราชภัฏบำรุง)

จากการศึกษาการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม 4 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.95$ S.D =0.07) และผลการตรวจสอบความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม 4 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.96$ S.D =0.07)

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยภูมิราชภัฏบำรุง) หลังการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.92$, $\sigma=0.32$)

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.50$, $\sigma=0.60$)

2. พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D =0.23)

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D =0.37)

4. ผลการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.20 ทักษะที่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา

กำหนด ค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.86 รองลงมาได้แก่ความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 95.90 และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.68

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ก่อนการใช้รูปแบบ ในภาพรวม 4 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.86$ S.D = 0.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หลักการแนวคิดในการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.23$, S.D = 0.27) และวัตถุประสงค์ของ รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.15$, S.D = 0.26) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้าน แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ ($\bar{X} = 2.47$, S.D = 0.26)

ผลการประเมินรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการใช้รูปแบบในภาพรวม 4 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$ S.D = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แนว ทางการนำรูปแบบไปใช้ ($\mu = 4.64$, S.D = 0.13) รองลงมาคือ คุณลักษณะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ($\mu = 4.53$, S.D = 0.21) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดมีค่าเฉลี่ยระดับมากคือหลักการแนวคิดในการ สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.25$, S.D = 0.33)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบสมรรถนะที่สำคัญและจำเป็น เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบการเรียนรู้ 3) การ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) การวัดประเมินผล 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีการเรียนรู้ สอดคล้องกับวีระชัย ศรีวงษ์รัตน์ (2560 : 32) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการ จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูค้อบุรี เขต 1 พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาคูค้อบุรี เขต 1 มีองค์ประกอบจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสร้างและพัฒนา หลักสูตร 2) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ด้านสื่อและนวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ 6) ด้านการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ นอกจากนี้พบว่าสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนคลองห้า(พฤษกษัญญ ราษฎร์บำรุง) อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ด้านหลักสูตร พบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ยังขาด

การวิเคราะห์หลักสูตรที่ชัดเจน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบพื้นฐานของหลักสูตร ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูยังขาดความเข้าใจ เรื่องการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา ครูยังขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีสื่อการเรียนรู้ที่ไม่สื่อไม่ครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล พบว่าครูขาดความรู้และเทคนิควิธีการวัดประเมินผล ทำให้สร้างเครื่องมือที่ใช้วัดประเมินผลที่ขาดคุณภาพไม่สอดคล้องกับเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา นอกจากนี้ยังพบว่าในการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นั้นครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องหลักการ แนวคิดของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ครูขาดที่ปรึกษา ไม่มีตัวอย่างให้ศึกษา เนื่องจากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นเรื่องใหม่ที่ถูกกำหนดให้เป็นนโยบายที่ครูทุกคนต้องปฏิบัติ ขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างจริงจัง จากข้อมูลดังกล่าวทำให้ผู้บริหารและครูได้ร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นโดยร่วมพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองในงานที่ปฏิบัติในด้านการจัดการเรียนรู้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ครูและผู้บริหารของโรงเรียนคลองห้า (พฤษกษัฎฐราชภรณ์บำรุง) จึงร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นความสำเร็จของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยร่วมกันการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทั้งนี้เพราะการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยให้ครูและผู้บริหารได้ร่วมกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้านและส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข (2561 : 139) กล่าวว่า การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีผลดีต่อครูและผู้เรียน คือ ช่วยพัฒนาผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะตามสมรรถนะตามหลักสูตร ตลอดจน มีทักษะศตวรรษที่ 21 เป็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีผลดีต่อครู คือช่วยเสริมสร้างครูให้เป็นครูมืออาชีพ

2) ผลการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จากการศึกษาการตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งรูปแบบประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการแนวคิดในการกำหนดรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ลักษณะของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ โดยโรงเรียนมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ศึกษาประกอบ และถอดบทเรียน ศึกษาแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนต่างๆ โดยการวิเคราะห์ พัฒนาเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ และมีการ ตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบในแต่ละองค์ประกอบก่อนนำรูปแบบไปใช้และศึกษาผล การใช้รูปแบบต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับอำนาจ เหลือน้อย (2560 : 2) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหาร จัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ผลการสร้างรูปแบบรูปแบบการ บริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย หลักการพื้นฐานของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มาตรฐานสากล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มาตรฐานสากล ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ, เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ, ชุมชนกัลยาณมิตร, การ ทำงานเป็นทีม, การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชน ส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ผลการ ตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ผลการ ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยรวม รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีความถูกต้อง ความ เหมาะสม ความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สอดคล้องกับสุริยง ก้องวัฒนโกศล (2563 : 64) ที่ได้พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานครโดยดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการ พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ขั้นตอน ที่ 2 คือ การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัด กรุงเทพมหานคร และ

3) ผลการศึกษาผลที่เกิดจากรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลที่เกิดจากรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 พบว่า ครูมี สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการใช้รูปแบบรูปแบบชุมชนแห่ง การเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ครูได้นำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้อย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกันทำงานเป็นทีมด้วยความ เป็น กัลยาณมิตร เพื่อวางแผนจัดตารางในการพบกลุ่ม สร้างทีม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ค้นหาแนวทางแก้ไข ปัญหาที่เกิดกับผู้เรียน โดยร่วมกันวางแผนการสอน พัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ร่วมกันสังเกตการ สอน สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนมีการรวมกลุ่มขยายผล พัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ จึงส่งผลให้ครูมีความรู้แลเข้าใจในการ ดำเนินการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จนเกิดการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สอดคล้องกับ นริศ ภูอาราม (2560 : 38) ได้พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก พบว่าหลังการนำระบบไปใช้ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ ครูสามารถจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยรวมมากที่สุด

ผลการประเมินความพึงพอใจของครู พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีผลการประเมินสูงสุด ได้แก่ การสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพช่วยส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศที่มีความผูกพันเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ครูให้ความช่วยเหลือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนี้ผู้บริหารยังเสริมสร้างแรงจูงใจให้กำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครูอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมสนับสนุน แนะนำอำนวยความสะดวกช่วยเหลือครูในการดำเนินงานต่างๆอย่างสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิดที่ได้วิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทของโรงเรียนในประเทศไทยพบว่า องค์ประกอบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่สำคัญ คือชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้ดูแลสนับสนุนสู่การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ควรร่วมใจร่วมพลังกับครูบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร

ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ของครูพบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูโรงเรียนคลองห้า(พฤษกษัฏราชภัฏบ่าง) ได้ใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่ขั้นวางแผน (P) ขั้นตอนดำเนินการ (D) การตรวจสอบทบทวนและประเมินผล (C) ขั้นสรุปเพื่อแก้ไข (A) ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การสังเกตการสอน การร่วมกันพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ จากการสังเกตการสอนตามรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่กำหนดทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง พัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งในด้านหลักสูตร การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการวัดประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง จึงทำให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับ เกศรา อมรวิวัฒน์ (2563 : ออนไลน์) ที่ว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้จริง จะช่วยให้เกิดการแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างครูด้วยกันอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา วัฒนธรรมการเรียนรู้ของชุมชนวิชาชีพครูจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนของครูและสร้างผลลัพธ์ที่ดีขึ้นให้แก่นักเรียน

เพราะจะช่วยกระตุ้นครูให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ว่าเป็นหนทางหนึ่งที่ครูสามารถรวมตัวเพื่อช่วยกันแก้ปัญหา และหาทางออกเรื่องการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งยังช่วยเพิ่มพูนทักษะการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจสูงสุด 3 อันดับ คือ ผู้บริหารและครูให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือครูรักเมตตาดูแลเอาใจใส่ต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและครูมีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่อบอุ่นเป็นมิตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนคลองห้า (พฤษชัยฯ) มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทางโรงเรียนได้นำกระบวนการจัดการความรู้และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community: PLC) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพครู ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูและผู้บริหารยังมีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการดำเนินงานดังกล่าวจึงส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน ผู้ปกครองชุมชนจึงมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4) ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการใช้รูปแบบในภาพรวม 4 องค์ประกอบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้บริหารได้มีการนิเทศกำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นตามขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ โดยแจ้งหลักการแนวคิด และวัตถุประสงค์ในการสร้างชุมชนแห่งการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ครูได้รับทราบ เพื่อเป็นการสร้างความตระหนัก สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูและบุคลากรในโรงเรียน ทุกคนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกระตุ้นให้บุคลากรทุกฝ่าย เกิดความตระหนักในหน้าที่ รักในอาชีพครู มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ให้มีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ครูและผู้บริหารมีการดำเนินงานร่วมกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ส่งผลให้ครูไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในการทำงานและสามารถพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้กระบวนการในการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีการนำหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพัฒนารูปแบบให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูและส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21

ของผู้เรียนจึงส่งผลให้หลังการนำรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้นั้นมีผลการประเมินรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุดคล้อยกับสุริยญา ก้องวัฒนโกศล (2563 : 34) ที่ได้พัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่าผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของการนำการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ไปใช้ โดยภาพรวมพบว่ามีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะกระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้มาจากการนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ชัดเจน จึงทำให้ได้กระบวนการที่มีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนคลองห้า (พฤษฯ) กรุงเทพมหานคร จึงควรทำการศึกษาวิจัยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านอื่นๆของครูผู้สอน ทั้งในระดับโรงเรียนและระดับเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป
2. ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อการนำไปใช้จริงในโรงเรียนสังกัดอื่นๆ ที่มีความลักษณะหลากหลาย และมีขนาดละมีบริบทที่แตกต่างกันทั้งนี้เพื่อสามารถศึกษาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบได้อย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- เกศรา อมรวิจิตร. (2560). ครูยุคใหม่กับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 28 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://www.posttoday.com/life/healthy/568986>
- ผดุงชัย ภูพัฒน์ และคณะ. (2561). *การพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2560). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นริศ ภูอาราม. (2560). *การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับเครือข่ายโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปรณัฐ กิจรุ่งเรืองและอรพิน ศิริสัมพันธ์.(2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูกลยุทธ์การยกระดับคุณภาพการศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: เอ็มแอนด์เอ็นดีไซด์ ปริณซ์ตั้ง
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *ความเป็นครูมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: หจก.มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). *รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *บันทึกชีวิตครูสู่ชุมชนการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วีระชัย ศรีวงษ์รัตน์. (2560). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ กศม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2562). *ศาสตร์และศิลป์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (2560). *ชุดวิชา 23728 หน่วยที่ 6 ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุรัญญา ก้องวัฒนโกศล (2563). *การพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสำหรับครูสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *ระบบรูปแบบการพัฒนาครูที่เหมาะสมกับสังคมไทยและความเป็นสากล*. กรุงเทพมหานคร: พรึกหวานกราฟฟิคจำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *รายงานการวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาครูและผู้บริหารสถานศึกษาแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: พรึกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- อำนาจ เหลื่อน้อย. (2560). *รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.